

Vítr mluví s rákosinou

Vítr mluví s rákosinou,
šeptá doubravám,
a člun pluje po Dunaji
dolů vodou sám.
Letí vlny, člun je plný.
už se potápí,
už jej nikdo nezastaví,
rybář v hrobě spí.
Doplul člun na modré moře
do vln vířivých:
chvíli si s ním vlny hrály
a pak zmizel v nich.

Skončí brzy — jako ten člun.
co plul do moře —
kdo se vydá sám do světa
a tam do hoře:
Dobří lidé — jak ty vlny —
si s ním pohrají,
potom se však na jeho pláč
jenom dívají
a když se ptáš, kam se poděl,
už ho neznají!

1841

V nesvobodě sčítám dny i noci

V nesvobodě sčítám dny i noci —
počet s myslí sejde.

Bože, kolik tíživých dní
ještě tudy přejde!

Za dny léta tiše plynou,
nic je nezastaví.

Dobré i zlé strhne s sebou
do proudu čas dravý.

Nikomu nic nenavrátí,
všechno patří času;
nemodli se, neslyší bůh
prosebného hlasu.

Blátivým tokem, kalužinou,
rákosím, po stopách let plynou
tři léta, jež mne tížila.

Jak v světličce mé plenila!

Sebrala všeho náruč plnou
a do moře pak hodila.
A moře zalilo svou vlnou
ne peněz, věcí nadbytek,
však blaho mé, můj mladý věk,
mou nudu, zármutek, mé stesky,
ty do věčnosti psané desky
perem, jež nelze uvidět. .

Nechť rmutným tokem, kalužinou,
rákosím, v nesvobodě plynou
tu léta má. Však co já teď?
Hle, taková má přípověď!
Posedím, projdu se a s výšin
step, moře budu viděti,
své písňě vzpomínáním ztiším
a sprádat budu v paměti
knížečku malou. A už píši . . .

1850

Prorok

Bůh, jenž lidstvo jím stvořené
měl rád jak vlastní děti své,
proroka poslal na zem lidu,
by lásku boží hlásal mu,
moudrosti učil, rozumu
a tak, jak Dněpr široširý
proud jeho slov se rozléval,
hluboko v duších došel víry.
Pak ohněm nevídaným vzplál
chlad lidských srdcí. Milovali
proroka lidé, světcem zvali
a lidské hoře, lidský žal
se v proudech slzí vyléval.
Leč pak nevěrné lidské davy
na místo svaté boží slávy
hle, cizím bohům v cizí chrám
nosili dary, bezbožníci,
svatého muže — běda vám! —
kamenovali na ulici
a hodovali opilí
a svatou krví kupčili.
Tu z boží vůle spravedlivé
těm lidem, jako zvěři divé.
okovy byly souzeny
a temný žalář pod zemí.
Ó, lidstvo nevěrné a zrádné!
Teď místo proroka nechť vládne
car, z vůle boží zvolený.

1848

Ohně hoří

Hle, ohně hoří, hudba hrá,
muziky pláč sem zaléhá,
jak vzácný modrý drahokam
ty mladé oči září, hřejí.
To od radosti, od nadějí
tak veselo jim všude tam,
těm mladým očím, prostým hříchu.
A všichni hlaholí tu v smíchu
a všichni tančí. Jenom já
v svém hoři zakletý se dívám
a tajně pláču, pláču já.
Proč vlastně pláču? Že je škoda
let bez vzruchu, jak kalná voda
že moje mladost minula.

1850

Proč je mi tak úzko

Proč je mi tak úzko, proč mám v duši přítěž,
proč mé srdce pláče, lká a běduje
jak hladové dítě? Srdce moje zryté,
řekni po čem toužíš, co tě sužuje?
Chceš-li jíst, či pít, či do klubka se stočit?
Usni moje srdce, na věky jdi spát,
rozbité a holé. — Lidem se chce rvát,
ať se tedy porvou . . . Zavři, srdce, oči.

1844